

NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC CHÍNH TRỊ, TƯ TƯỞNG CHO HỌC VIÊN HỌC VIỆN AN NINH NHÂN DÂN ĐÁP ỨNG YÊU CẦU CÔNG TÁC CÔNG AN TRONG TÌNH HÌNH MỚI

Tổng Hồng Cẩm
Học viện An ninh nhân dân

Tóm tắt: Giáo dục chính trị, tư tưởng giữ vai trò đặc biệt quan trọng trong xây dựng lực lượng Công an nhân dân. Tại Học viện An ninh nhân dân, công tác này luôn được quan tâm và đã đạt nhiều kết quả tích cực, góp phần nâng cao bản lĩnh chính trị, đạo đức và ý thức rèn luyện cho học viên. Tuy nhiên, vẫn còn tồn tại những hạn chế về nội dung, hình thức và tổ chức quản lý. Trước yêu cầu đào tạo nguồn nhân lực Công an đáp ứng nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong bối cảnh mới, hoạt động giáo dục chính trị, tư tưởng cần tiếp tục đổi mới toàn diện. Bài viết phân tích thực trạng, chỉ ra những bất cập và đề xuất các giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên Học viện An ninh nhân dân, phù hợp với tinh thần Nghị quyết số 12-NQ/TW và yêu cầu xây dựng lực lượng Công an nhân dân “trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại”.

Từ khóa: Giáo dục; Chính trị, tư tưởng; Kỷ nguyên vươn mình của dân tộc; Học viện An ninh nhân dân.

ENHANCING THE EFFECTIVENESS OF MANAGING POLITICAL AND IDEOLOGICAL EDUCATION FOR STUDENTS AT THE PEOPLE'S SECURITY ACADEMY TO MEET THE REQUIREMENTS OF PUBLIC SECURITY WORK IN THE NEW CONTEXT

Tong Hong Cam
People's Security Academy

Abstract: Political and ideological education plays a particularly important role in building the People's Public Security force. At the People's Security Academy, this work has always been emphasized and has achieved many positive results, contributing to strengthening students' political will, ethics, and self-discipline. However, there remain limitations in terms of content, methods, and management organization. In light of the urgent requirement to train public security human resources capable of fulfilling the mission of safeguarding the Fatherland in the new situation, political and ideological education must continue to undergo comprehensive reform. This paper analyzes the current situation, points out existing shortcomings, and proposes solutions to enhance the effectiveness of managing political and ideological education for students at the People's Security Academy, in accordance with Resolution No. 12-NQ/TW and the goal of building a People's Public Security force that is “pure, strong, regular, elite, and modern.”

Keywords: Education; Politics, Ideology; National revival era; People's Security Academy.

Nhận bài: 16/07/2025

Phản biện: 11/08/2025

Duyệt đăng: 15/08/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Học viện An ninh nhân dân – tiền thân là Trường Huấn luyện Công an, ngôi trường đầu tiên của lực lượng Công an nhân dân – đã gần 80 năm xây dựng và phát triển. Trong quá trình đào tạo cán bộ “vừa hồng, vừa chuyên”, công tác giáo dục chính trị, tư tưởng luôn được chú trọng, giúp học viên có bản lĩnh chính trị vững vàng, đạo đức trong sáng, nghiệp vụ tinh thông, nhiều người trưởng thành, giữ trọng trách trong lực lượng và xã hội.

Thời gian qua, thực hiện Nghị quyết 29-NQ/TW (2013) về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo; Nghị quyết 12-NQ/TW (2022) về xây dựng lực lượng CAND “trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại”, cùng nhiều chỉ thị, thông tư của Bộ Công an, Học viện đã đẩy mạnh đổi mới công tác giáo dục chính trị, tư tưởng. Các văn bản chỉ đạo đều khẳng định đây là nội dung then chốt, có ý nghĩa đặc biệt trong xây dựng lực lượng Công an nhân dân đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Thực trạng giáo dục chính trị, tư tưởng tại Học viện An ninh Nhân dân

Trong những năm qua, quán triệt các Nghị quyết chỉ đạo của Đảng và lãnh đạo ngành Công an, công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên (HV) Học viện An ninh nhân dân đã có nhiều đổi mới cả về nội dung và hình thức, mang lại hiệu quả rõ rệt. Công tác này đã góp phần quan trọng vào việc nâng cao bản lĩnh chính trị, đạo đức nghề nghiệp, ý thức học tập, rèn luyện và chấp hành kỷ luật cho học viên.

Về nội dung giáo dục, Học viện đã tập trung triển khai nhiều nội dung trọng điểm. Trước hết là giáo dục lập trường tư tưởng chính trị, phẩm chất cách mạng, tình cảm nghề nghiệp và lòng tự hào về truyền thống lực lượng Công an nhân dân. Song song, học viên được củng cố niềm tin và tinh thần trách nhiệm trong bối cảnh thực hiện các chủ trương mới về tổ chức cán bộ của ngành. Nội

dung giáo dục còn nhấn mạnh ý thức gương mẫu trong việc chấp hành Hiến pháp, pháp luật, kỷ luật kỷ cương, văn hóa ứng xử; đồng thời định hướng xây dựng phẩm chất nhân cách và bản lĩnh nghề nghiệp gắn với yêu cầu công tác Công an trong tình hình mới. Đặc biệt, Học viện chú trọng giáo dục động cơ học tập, rèn luyện tích cực, nâng cao tinh thần tự học, khả năng ngoại ngữ và năng lực số để đáp ứng yêu cầu hội nhập quốc tế và đấu tranh phòng, chống tội phạm công nghệ cao.

Về hình thức tổ chức, công tác giáo dục chính trị, tư tưởng đã có nhiều đổi mới. Ngoài các hình thức truyền thống, Học viện tăng cường mời báo cáo viên, tổ chức chuyên đề, khai thác hiệu quả kênh truyền thông và mạng xã hội của các tổ chức đoàn thể. Các mô hình sinh hoạt kết hợp giáo dục chính trị và định hướng nghề nghiệp được mở rộng, tiêu biểu là Câu lạc bộ Lý luận trẻ, Câu lạc bộ An ninh mạng. Học viện cũng khuyến khích học viên tham gia các cuộc thi như “Chính luận bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng”, qua đó nâng cao nhận thức chính trị và kỹ năng phản biện.

Về lực lượng tham gia giáo dục, Đảng ủy và Ban Giám đốc Học viện chỉ đạo phát huy tối đa vai trò của cán bộ, giảng viên và chuyên gia. Giáo dục chính trị, tư tưởng được lồng ghép hiệu quả vào các giờ giảng, sinh hoạt khoa học, đặc biệt trong các khoa nghiệp vụ chuyên ngành, góp phần định hướng nghề nghiệp và nâng cao hiệu quả đào tạo.

Nhờ sự lãnh đạo của Đảng ủy, Ban Giám đốc và sự phối hợp đồng bộ của các đơn vị, công tác giáo dục chính trị, tư tưởng tại Học viện đã đạt nhiều kết quả tích cực. Học viên có ý thức tự giác rèn luyện, giữ gìn truyền thống, đấu tranh phản bác quan điểm sai trái, phòng chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, kiên trì học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, Sáu điều Bác Hồ dạy Công an nhân dân; sẵn sàng nhận mọi nhiệm vụ khi Tổ quốc cần.

Tuy nhiên, bên cạnh thành tựu, công tác giáo dục chính trị, tư tưởng vẫn còn những hạn chế. Chưa có đề cương nội dung và lộ trình thống nhất cho toàn bộ quá trình đào tạo; đội ngũ cán bộ, giảng viên chưa được chuyên môn hóa, thiếu kỹ năng chuyên sâu; nội dung giáo dục ở một số giai đoạn còn chung chung, nặng tính hành chính, chưa phù hợp đặc thù đối tượng. Hình thức triển khai tuy có đổi mới nhưng còn khô cứng, thiếu hấp dẫn; chưa huy động sức mạnh tổng hợp của toàn Học viện.

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng, cải cách thể chế trong nước và sự phát triển mạnh mẽ của cách mạng khoa học công nghệ, đặc biệt là trí tuệ nhân tạo (AI), công tác đào tạo nhân lực Công an phải đáp ứng những yêu cầu mới. Việc

tăng cường giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên Học viện An ninh nhân dân trở thành vấn đề cấp bách, nhằm xây dựng lực lượng Công an nhân dân “trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại” theo tinh thần Nghị quyết số 12-NQ/TW, đồng thời phục vụ mục tiêu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong “kỷ nguyên vươn mình của dân tộc” mà Đảng ta đã xác định.

2.2. Giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động giáo dục chính trị, tư tưởng

2.2.1. Nâng cao vai trò lãnh đạo của Đảng ủy, Ban Giám đốc Học viện đối với hoạt động giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên đáp ứng các yêu cầu công tác trong tình hình mới

Xây dựng kế hoạch lãnh đạo, chỉ đạo tổ chức giáo dục tư tưởng chính trị, giáo dục truyền thống và ý thức chấp hành kỷ luật, kỷ cương, đạo đức nghề nghiệp... đối với toàn thể cán bộ, GV và HV theo định hướng chung của Bộ Công an, Đảng ủy, Ban Giám đốc Học viện cần quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo các đơn vị chức năng trong đó nòng cốt là phòng Quản lý học viên tổ chức nghiên cứu, xây dựng đề cương lộ trình và nội dung giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên theo từng giai đoạn của quá trình đào tạo. Lộ trình và đề cương nội dung giáo dục cần bám sát và phù hợp với đặc trưng, yêu cầu đào tạo cũng như đặc điểm tâm lý học viên ở từng giai đoạn của quá trình đào tạo cụ thể. Cần phải xác định rõ những yêu cầu cần có về thái độ chính trị, phẩm chất nghề nghiệp, động cơ học tập và rèn luyện... đối với HV ở mỗi giai đoạn của quá trình đào tạo để xây dựng đề cương nội dung và lộ trình của hoạt động giáo dục chính trị, tư tưởng cho HV một cách phù hợp, khoa học và tổ chức thực hiện một cách có hiệu quả.

Cùng với đó, Đảng ủy, Ban Giám đốc Học viện cần chỉ đạo phân công rõ vai trò, trách nhiệm của các khoa, phòng và đơn vị chức năng thuộc Học viện trong thực hiện giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên. Trong đó, phòng Quản lý học viên là đơn vị nòng cốt chủ trì tham mưu cho Ban Giám đốc Học viện về hoạt động này; các khoa, phòng và đơn vị chức năng phối hợp với phòng Quản lý học viên thực hiện giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên phù hợp với chức năng, nhiệm vụ. Các khoa chuyên ngành tham mưu cho Giám đốc Học viện trong tổ chức giáo dục xây dựng phẩm chất nghề nghiệp cho HV gắn với mục tiêu đào tạo của từng chuyên ngành cụ thể. Bên cạnh đó, Ban Giám đốc Học viện cần tiếp tục quan tâm chỉ đạo thực hiện có hiệu quả mối quan hệ phối hợp nhằm tạo sức mạnh tổng hợp, thống nhất và đồng bộ giữa các cơ quan, đơn vị thuộc Học viện trong giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên.

2.2.2. Hoàn thiện hành lang pháp lý về hoạt động giáo dục chính trị, tư tưởng cho HV

Giáo dục chính trị, tư tưởng cho HV luôn được Đảng, Nhà nước và lãnh đạo ngành Công an đặc biệt quan tâm chỉ đạo và coi là nội dung có vai trò, ý nghĩa quan trọng hàng đầu trong xây dựng lực lượng Công an nhân dân nói chung và trong tổ chức đào tạo tại các trường Công an nhân dân nói riêng. Tuy nhiên, trên thực tế hệ thống các văn bản quy định và hướng dẫn có ý nghĩa là hành lang pháp lý cho hoạt động giáo dục chính trị, tư tưởng cho HV các trường Công an nhân dân nói chung và tại Học viện An ninh nhân dân nói riêng còn những bất cập nhất định như: theo quy định của Thông tư 32/2021/TT-BCA ngày 26/3/2021 của Bộ trưởng Bộ Công an quy định về công tác quản lý, giáo dục học viên các trường Công an nhân dân có quy định giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên là một trong các nội dung của công tác quản lý học viên nhưng lại chưa có quy định và hướng dẫn về phân công trách nhiệm, nhiệm vụ tổ chức thực hiện nội dung này. Mặt khác, Thông tư 32/2021/TT-BCA có phụ lục quy định về khung thời gian thực hiện các chế độ trong ngày đối với học viên các trường Công an nhân dân nhưng hoàn toàn không có quỹ thời gian dành cho hoạt động giáo dục chính trị, tư tưởng; việc xây dựng lịch giảng dạy và học tập đối với các lớp học cũng không có lịch cho hoạt động giáo dục chính trị, tư tưởng hàng tuần, hàng tháng. Hoạt động giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên chủ yếu được thực hiện bởi đội ngũ cán bộ Chủ nhiệm trung đội học viên nhưng hoàn toàn phải thực hiện ngoài giờ hành chính. Bên cạnh đó, việc thực hiện các chế độ chính sách cho đội ngũ cán bộ, giảng viên trong hoạt động giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên còn chưa có quy định và hướng dẫn cụ thể dẫn đến nhiều hạn chế, bất cập; các chế độ, chính sách như: chế độ biên soạn tài liệu nội dung; cơ sở vật chất; thanh toán chế độ làm việc ngoài giờ, thanh toán vượt chỉ tiêu công tác... chưa được đảm bảo dẫn đến chất lượng và hiệu quả hoạt động này bị ảnh hưởng hạn chế.

Để nâng cao chất lượng và hiệu quả giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên trong tình hình mới, các trường Công an nhân dân nói chung và Học viện An ninh nhân dân nói riêng cần tham mưu cho Lãnh đạo Bộ Công an nghiên cứu, ban hành mới hoặc sửa đổi, bổ sung các văn bản và hướng dẫn làm hành lang pháp lý cho hoạt động này. Trong đó, cần quan tâm một số nội dung: (1) Cần quy định cụ thể việc phân công trách nhiệm, nhiệm vụ trong quản lý và tổ chức thực hiện hoạt động giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên tại

các trường Công an nhân dân; (2) Cần quy định định mức thời lượng dành cho hoạt động giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên và cụ thể hóa vào khung thời gian sinh hoạt cũng như lịch giảng dạy và học tập hàng tuần, hàng tháng của học viên; (3) Quy định cụ thể việc thanh toán các chế độ chính sách đối với cán bộ, giảng viên trong hoạt động sinh hoạt chính trị, tư tưởng cho học viên như: thanh toán kinh phí biên soạn tài liệu nội dung; thanh toán chế độ làm việc ngoài giờ, vượt giờ...

2.2.3. Đổi mới xây dựng nội dung và hình thức giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên phù hợp với yêu cầu, nhiệm vụ công tác công an trong tình hình mới

Ngoài những nội dung giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên thường xuyên thực hiện trong những năm qua như: giáo dục tư tưởng chính trị; giáo dục truyền thống và nhân cách nghề nghiệp, giáo dục động cơ học tập và rèn luyện tích cực..., nhằm đáp ứng những yêu cầu công tác của lực lượng Công an trong tình hình mới, hoạt động giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên cần chú trọng một số nội dung sau:

Nâng cao nhận thức về tính tất yếu, đúng đắn, khoa học của cuộc cách mạng cải cách thể chế, tinh giản và tinh gọn bộ máy ở nước ta nói chung trong đó có việc tinh gọn bộ máy của lực lượng Công an nhân dân cũng như chủ trương tăng cường lực lượng Công an ở các đơn vị cơ sở; nâng cao nhận thức của học viên về “kỷ nguyên vươn mình của dân tộc” và trách nhiệm của lực lượng Công an nhân dân đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ an ninh quốc gia, bảo đảm trật tự an toàn xã hội trong kỷ nguyên mới. Từ đó, giúp mỗi học viên yên tâm, nỗ lực học tập và rèn luyện, tự tin, sẵn sàng nhận và hoàn thành mọi nhiệm vụ đáp ứng yêu cầu công tác của lực lượng trong tình hình mới. Không chỉ có vậy, việc nâng cao nhận thức cho học viên còn giúp mỗi học viên có đủ kiến thức và kỹ năng để tuyên truyền giúp quần chúng nhân dân hiểu và đồng lòng ủng hộ, chung tay xây dựng và bảo vệ đất nước trong kỷ nguyên mới dưới sự lãnh đạo của Đảng.

Giáo dục tinh thần chủ động, tích cực học tập nâng cao năng lực ngoại ngữ và năng lực công nghệ thông tin nhằm đáp ứng yêu cầu công tác trong điều kiện hội nhập và sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ. Cần làm cho học viên thấu hiểu sâu sắc về vai trò của ngoại ngữ và công nghệ thông tin đối với công tác công an trong điều kiện hội nhập và phát triển của khoa học, công nghệ, đặc biệt là trong bối cảnh chuyển đổi số mạnh mẽ của cả nước và ngành Công an trong thời gian qua cũng như trong tương lai; học viên cần phải thấy

được rằng nếu không có kỹ năng sử dụng ngoại ngữ và công nghệ thông tin đặc biệt là công nghệ trí tuệ nhân tạo (AI) thì sẽ bị tụt hậu và không thể đáp ứng được yêu cầu công tác của lực lượng cũng như không thể hòa nhập được với sự phát triển chung của xã hội. Công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cần phải hình thành cho học viên động lực để tích cực và chủ động tự học, tự nâng cao trình độ ngoài những kiến thức và kỹ năng cơ bản theo chương trình đào tạo của nhà trường.

Bên cạnh việc đổi mới nội dung, hoạt động giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên cũng cần chú trọng đổi mới cả về hình thức, phương pháp thực hiện. Bên cạnh những hình thức, phương pháp giáo dục truyền thống như thông qua hoạt động thuyết trình của cán bộ quản lý, giảng viên hay phổ biến tài liệu cho học viên nghiên cứu... thì cần chú trọng nghiên cứu, áp dụng những hình thức và phương pháp mới hiện đại và phù hợp hơn với đặc điểm học viên cũng như bối cảnh mới, trong đó chú trọng các hình thức tuyên truyền, giáo dục có tính trực quan, sinh động và giảm thiểu sự khô khan, gò bó như giáo dục qua mạng xã hội, ứng dụng công nghệ trí tuệ nhân tạo vào xây dựng nội dung và hình thức...

2.2.4. Quan tâm bồi dưỡng nâng cao năng lực cho đội ngũ cán bộ, giảng viên thực hiện hoạt động giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên

Thực tiễn hiện nay Học viện chưa có đội ngũ cán bộ chuyên trách về giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên giống như đội ngũ Chính trị viên của lực lượng Quân đội nhân dân và hầu hết đội ngũ cán bộ thực hiện hoạt động chính trị, tư tưởng cho học viên của Học viện là lực lượng Chủ nhiệm trung đội đều không được đào tạo bài bản cũng như không thường xuyên được cập nhật kiến thức và kỹ năng về hoạt động này. Đây là yếu tố đặc biệt quan trọng có ảnh hưởng lớn đến chất lượng, hiệu quả hoạt động giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên. Chính vì vậy, để nâng

cao chất lượng và hiệu quả giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên trong thời gian tới, nhất thiết cần phải quan tâm nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ thực hiện hoạt động này theo các hướng:

Giám đốc Học viện chủ trì tham mưu cho Lãnh đạo Bộ Công an trong việc nghiên cứu, ban hành các quy định, cơ chế, chính sách về mô hình có đội ngũ cán bộ chuyên trách về hoạt động giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên thuộc phòng Quản lý học viên.

Thường xuyên quan tâm tổ chức bồi dưỡng cập nhật kiến thức, nâng cao kỹ năng của đội ngũ cán bộ thực hiện hoạt động giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên, đặc biệt là đội ngũ cán bộ Chủ nhiệm trung đội thuộc phòng Quản lý học viên. Ngoài việc cập nhật nội dung định hướng tuyên truyền, giáo dục thì cần chú trọng tập huấn nâng cao kỹ năng cho cán bộ, đặc biệt là kỹ năng thuyết trình và các kỹ năng sử dụng các trang thiết bị, phương tiện hiện đại cũng như kỹ năng ứng dụng kỹ thuật công nghệ như công nghệ trí tuệ nhân tạo (AI) vào hoạt động giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên.

III. KẾT LUẬN

Giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên Học viện An ninh nhân dân giữ vai trò then chốt trong xây dựng đội ngũ cán bộ “vừa hồng, vừa chuyên”. Thực tiễn cho thấy công tác này đã đạt nhiều kết quả tích cực nhưng vẫn còn những hạn chế cần khắc phục.

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế, cải cách thể chế và sự phát triển mạnh mẽ của khoa học công nghệ, nhất là chuyển đổi số, việc nâng cao hiệu quả quản lý giáo dục chính trị, tư tưởng là yêu cầu cấp thiết. Đổi mới nội dung, phương thức, hoàn thiện hành lang pháp lý, nâng cao chất lượng đội ngũ và khuyến khích tinh thần tự học của học viên sẽ góp phần xây dựng lực lượng Công an nhân dân trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, đáp ứng yêu cầu bảo vệ Tổ quốc trong “kỷ nguyên vươn mình của dân tộc”.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Hồ Chí Minh: Toàn tập, Nxb. Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, t. 12, tr. 403

Hồ Chí Minh: Toàn tập, Nxb. Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, t. 5, tr. 292

Ban chấp hành Trung ương (khóa XI): Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 “về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo”;

Ban chấp hành Trung ương (khóa XIII): Nghị quyết số 12-NQ/TW về “đẩy mạnh xây dựng lực lượng Công an nhân dân thật sự trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới”;

Ban chấp hành Trung ương (khóa XIII): Quy định số: 144-QĐ/TW, ngày 9/5/2024, về “Chuẩn mực đạo đức cách mạng của cán bộ, đảng viên trong giai đoạn mới”;

Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, t. 1, tr. 74;